

نگاهی به عروسک‌های محبوب تلو

خاطره‌سازهای

که با چند عروسک بود و دو خواهر به شکل کبوتر هم نزدیک آنها زندگی می‌کردند. دون دون شخصیت دیگری بود که با چهره ترسناکی که داشت می‌خواست السون و ولسون را وسوسه کند. وسوسه‌اش هم خوردن شیرینی و شکلات و خراب شدن دندان‌های این دو عروسک بود. این برنامه

برای همه آنهایی که با تلویزیون خاطره دارند، عروسک‌های بسیاری حس نوستالژیک را تداعی می‌کنند. انگار حس و حال کودکی بسیاری از ما، با همین عروسک‌ها و روایت‌های کودکانه‌شان رقم خورده است. با عروسک‌های مدرسه موش‌ها یاد گرفتیم عاشق درس خواندن شویم، با جناب خان آموختیم وطن‌مان را دوست داشته باشیم و با مجید دل‌بندم، کلمه‌های درست را یاد گرفتیم. عروسک‌های تلویزیون برای خیلی از ما کلاس درس بودند و با آنها بزرگ شدیم. آموزش‌هایی را از آنها گرفتیم که شاید در هر مدرسه‌ای می‌خواستیم یاد بگیریم، این قدر صمیمانه و از سر علاقه نمی‌شد. عروسک‌هایی که هر کدام درسی برای ما داشتند؛ از عروسک‌های مدرسه موش‌ها و آن حال و هوای آموزش دیدن آنها تا جناب خان که به تازگی دوباره به آنتن تلویزیون بازگشته است. به بهانه بازگشت جناب خان به تلویزیون، مروری بر عروسک‌های خاطره‌انگیز تلویزیون داشتیم که توانستند در دوره‌ای ما را با قصه‌های‌شان همراه کنند.

سپیده اشرفی

روزنامه نگار

جناب خان دوست داشتی

بگذارید همین ابتدا یادی کنیم از شخصیت جناب خان که با آن صورت بنفش و لجه جنوبی، در مدت زمان کوتاهی توانست شهرت بسیاری بین مخاطبان پیدا کند. جناب خان ابتدا در یک مجموعه نمایش خانگی حضور داشت اما بعد با برنامه «خندوانه» که مخاطب بزرگسال داشت، به شهرت رسید و محبوب شد. این عروسک یکی از مهم‌ترین دلایل موفقیتش را مدیون صدایش است که با آوازش خیلی زود مورد توجه مخاطبان قرار گرفت. جناب خان به واسطه کاراکتر خاصی که دارد، باورپذیر بود و ماندگار شد. عروسکی که شغلش لب‌فروش بود و به دختری به نام احلام علاقه داشت. جناب خان حالا با برنامه جام آرزوها دوباره به تلویزیون بازگشته تا هواداران خود را با بحث‌های فوتبالی همراه کند.

کلاه قرمزی خاطره‌ساز

برای خیلی از ما که با عروسک‌های تلویزیون خاطره داریم، نام کلاه قرمزی و برنامه‌ای که او را به مخاطبان معرفی کرد، در صدر برنامه‌های پرطرفدار عروسکی است. کلاه قرمزی اولین بار در مجموعه‌ای تلویزیونی به نام سقائک و شانه به سر دانا در سال ۱۳۶۰ و بعد از آن، با ظاهری جدید در برنامه جفجه و فرقه ظاهر شد که در ابتدای دهه ۷۰ پخش می‌شد. تازه آن زمان بود که شخصیت کلاه قرمزی برای مخاطبان به شهرت رسید و سه فیلم سینمایی با شخصیت محوری او، روی پرده سینما رفت. بعد از آن، با اضافه شدن شخصیت‌هایی در کنار این عروسک دوست داشتی، برنامه‌ای به نام این عروسک روی آنتن تلویزیون رفت و توانست دل خیلی از بزرگ‌ترها را در کنار کودکان برپاید. کلاه قرمزی گرچه به مرور حال و هوای متفاوتی به خود گرفت و سایه دیگر عروسک‌ها بر او غالب شد اما هنوز هم یادآور خاطرات بسیاری از دوران کودکی ماست.

مدرسه موش‌های زرنگ

آنهایی که در دهه ۶۰ پای تلویزیون می‌نشستند، مدرسه موش‌ها را به خاطر دارند. مدرسه‌ای پر از موش‌های مختلف که هر کدام شخصیت و تکیه‌کلام‌های مخصوص به خود را داشتند. یکی سرمایی بود و یکی باهوش و کنار هم قرار گرفتن این شخصیت‌های مختلف، چیزهای بسیاری داشت تا به بچه‌ها بیاموزد. معلم هم همیشه به آنها نکات اخلاقی را یادآوری می‌کرد. باورپذیر بودن شخصیت این موش‌ها باعث شده بود که پای تماشای آن بنشینیم و برای ما جذاب باشد. شخصیت این موش‌ها که حالا برخی عروسک‌های آنها در موزه عروسک شهرک غزالی نگهداری می‌شود، خاص و خاطره‌انگیز بود.

خونه مادر بزرگه و اهالی آن

مخمل با آن سیل و چشم دوست داشتنی‌اش، یکی دیگر از عروسک‌های خاطره‌انگیز سال‌های دور بود که هنوز هم تداعی کارهای او برای ما خاطره‌انگیز است. مخمل فقط یکی از شخصیت‌های عروسکی خونه مادر بزرگ بود؛ خانه‌ای که هزار قصه داشت و حتی تیتراژش هم برای ما به یادماندنی شد. ماجرای این خانه از جایی آغاز می‌شد که مخمل گریه یکی یک‌دانه مادر بزرگ، تنها همدم او بود اما با ورود خانواده آقا حنایی و گل باقالی خانم به همراه دو جوجه فرزندشان، آرامش خونه مادر بزرگه برای مخمل به هم ریخت و مخمل در صدد بیرون کردن این خانواده بود.

ماجراهای قورباغه سبز

قورباغه سبز را هم باید یکی دیگر از قصه‌سازان نوستالژیک زمان کودکی خیلی‌های ما دانست. زنده‌یاد علیرضا توپچیان جزو اولین بازیگرانی بود که با عروسک دستکشی، هم‌زمان عروسک‌گردانی و مقابل دوربین بازی می‌کرد. شخصیت آن قورباغه خاطره‌انگیز هنوز هم با همان شخصیت مهربان و صبورش در ذهن خیلی‌های ما مانده است. شاید بتوان گفت که قورباغه سبز از اولین عروسک‌هایی بود که از پشت میزهای دکوری خارج شد و همراه عروسک‌گردانش به کوچه و خیابان رفت. همین هم باعث شده بود که کارهایش برای ما باورپذیر باشد و او را دنبال کنیم.

داستان‌های هادی و هدی

آن عروسک‌های قدیمی و اوستابابا را یادتان هست؟ همان عروسک‌هایی که یکی‌شان هادی بود و یکی دیگر هدی و اوستابابا بالحن آشنایش آنها را صدا می‌کرد. این عروسک‌ها مقابل یک پرده سیاه و تاریک نقش آفرینی می‌کردند. عروسک‌هایی که شاید هنوز مثل فناوری‌های این روزها نتوانسته بود به خلاقیت و واقعی‌تر شدن نزدیک شود اما آن قدر برای ما جذاب بود که حاضر بودیم پای صحبت‌های‌شان بنشینیم. خانواده هادی و هدی با توجه به محوریت و تأکیدی که روی جمع خانواده داشتند، آموخته‌های بسیاری برای خیلی‌های ما داشت.

نوستالژی یک لاک‌پشت پر از خاطره

شاید تا به حال قصه‌های مختلفی با تمرکز بر شخصیت حیوانات ساخته شده باشد اما لاک‌پشت که شخصیت نوستالژیک سال‌های دور بود، هنوز هم برای ما خاطره‌انگیز است. تنها لاک‌پشت عروسکی که در برنامه‌های کودک حضور داشت و با شیپنت‌ها و بازیگوشی‌هایش بچه‌ها را پای تلویزیون می‌نشاند. لاک‌پشت واقعاً یک عروسک تن‌پوش بود که شیپنت‌هایش کودکان بسیاری را به سمت تماشای آن می‌کشاند.

ماجراهای هاجین و واجین

هاجین و واجین برنامه عروسکی دهه ۶۰ بود که دو عروسک دهان گشاد با نخ‌هایی زیر دست‌های‌شان، نقش آفرینی می‌کردند. عروسک‌هایی که هر بار داستان‌ها و ماجراهایی را خلق می‌کرد. یک پستچی هم داشت که اکبر عبدی نقش آن را بازی می‌کرد. این عروسک‌ها را هم باید چهره‌های خاطره‌انگیز آن سال‌ها دانست که هنوز هم در خاطر ما مانده است.

خاطره‌ساز مثل السون

و ولسون

«السون و ولسون» سه تا میشن با «دون دون»! این شعر را یادتان هست؟ خاطره‌سازی آن سال‌های تلویزیون